

Rapport

over een klacht over het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen uit Amsterdam

Datum: 13 juli 2012

Rapportnummer: 2012/115

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het UWV heeft geweigerd haar te informeren over het opleggen van een loonsanctie aan haar voormalige werkgever. Ook klaagt zij over de wijze waarop haar klacht is afgehandeld.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

Verzoekster was van 15 maart 2007 tot 16 juni 2008 in dienst bij B.V. X. In deze periode werd verzoekster ziek. Na haar (gedeeltelijke) herstel werd re-integratie in gang gezet. Uit de zogenoemde toetsing re-integratieverslag, dat eind augustus 2008 door het UWV is opgesteld, kan worden opgemaakt dat de inspanningen van verzoeksters voormalige werkgever als onvoldoende zijn beoordeeld.

I Bevindingen

1. De bij verzoeksters re-integratie betrokken arbeidsdeskundige van het UWV dient rond eind augustus 2008 bij de Landelijke loonsanctiecommissie (interne commissie van het UWV) een aanvraag in voor een verhaalsanctie. Met een dergelijke aanvraag (die ook een loonsanctie, resulterend in een loondoorbetalingsverplichting voor de werkgever, kan betreffen) legt een arbeidsdeskundige de negatieve oordelen over de re-integratie-inspanningen van een werkgever voor aan de commissie, ter beoordeling van de vraag of dit zou moeten resulteren in het opleggen van verhaal ziekengeld. De aanvraag wordt op 4 september 2008 door de commissie akkoord bevonden. Hiermee kan een verhaalsanctie op verzoeksters werkgever in gang worden gezet.

2. Verzoekster start in 2009 een kantongerechtoprocedure tegen haar voormalige werkgever. Om haar standpunt in het geschil beter te kunnen onderbouwen, vraagt verzoekster het UWV telefonisch, per e-mail en door middel van een klacht om nadere informatie met betrekking tot de aan haar werkgever opgelegde sanctie. Op dat moment waren de stukken hiervoor genoemd onder 1. haar bekend. Was de sanctie daadwerkelijk opgelegd en had haar werkgever ook betaald, zo wilde zij weten.

Blijkens de telefoonnotities van twee klachtfunctionarissen van het UWV (waarvan de inhoud door verzoekster blijkens een e-mail op 18 augustus 2009 aan haar gemachtigde wordt bevestigd) is aan verzoekster meegedeeld dat de beschikking over een "sanctie" aan de werkgever niet "per definitie" aan haar zal worden gestuurd, omdat dit de privacy van de werkgever zou aantasten. Ook wordt aan haar uitgelegd dat zij geen belanghebbende is bij het al dan niet opleggen en innen van een "sanctie" door het UWV aan de werkgever. In de eindreactie op haar klacht op 19 augustus 2009 ten slotte schrijft het UWV dat het opleggen van een "sanctie" aan een werkgever een zaak is tussen het

UWV en de werkgever. Verzoekster is daarbij geen belanghebbende en stukken de zaak betreffende kunnen dus niet worden overgelegd, aldus het UWV.

3. Op 12 januari 2010 geeft de kantonrechter zijn tussenvonnissen. In het vonnis komt de kantonrechter onder meer tot het volgende (reeds definitieve) oordeel:

"De door (verzoekster; N.o.) ingestelde vordering tot betaling van de door haar gemaakte kosten van herstel, aanvulling Ziektewetuitkering en immateriële schadevergoeding zijn gebaseerd op de stelling dat (haar voormalige werkgever; N.o.) zich als slecht werkgever heeft gedragen (...). (Haar voormalig werkgever; N.o.) heeft er volgens (verzoekster; N.o.) alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat (zij; N.o.) niet zou re-integreren. Volgens (verzoekster; N.o.) blijkt dat onder meer uit het door het UWV opleggen van een loonsanctie. (Verzoeksters voormalige werkgever; N.o.) betwist een en ander, maar ook het opleggen van een loonsanctie. Niet is komen vast te staan dat het UWV het voorstel van de bedrijfsarts om een loonsanctie op te leggen heeft gevolgd. Het UWV is het geëigende orgaan om te bepalen of een werkgever aan haar re-integratieverplichtingen voldoet. Van een oordeel van het UWV dat daarvan geen sprake is, blijkt niet. (...) De door (verzoekster; N.o.) ingestelde vordering tot betaling door (haar voormalig werkgever; N.o.) van de kosten van herstel, aanvulling Ziektewetuitkering en immateriële schadevergoeding worden dan ook reeds op deze gronden afgewezen."

4. In de periode van 28 januari 2010 tot en met 16 maart 2010 onderneemt verzoekster nog een aantal pogingen om van het UWV nadere informatie te krijgen met betrekking tot de sanctie opgelegd aan haar werkgever. Zij slaagt hierin niet. Wel geeft een medewerker van de afdeling Bezwaar en Beroep van het UWV haar per e-mail mee, dat zij kan proberen informatie te krijgen door een beroep te doen op de Wet openbaarheid van bestuur (verder: WOB) of door het UWV te verzoeken om haar alsnog als belanghebbende aan te merken bij het opleggen van een "loonsanctie" aan haar werkgever. Daarbij verschaft hij verzoekster ook enige uitleg over het begrip 'belanghebbende' in het bestuursrecht.

5. Op 17 augustus 2010 dient verzoeksters gemachtigde namens verzoekster wederom een klacht in bij het UWV over de weigering informatie te verstrekken met betrekking tot het opleggen van een "loonsanctie" aan haar voormalige werkgever. Onder verwijzing naar de uitspraak van de kantonrechter betoogt verzoeksters gemachtigde dat verzoekster wel degelijk belanghebbende is. Zij vraagt het UWV nogmaals om over te gaan tot het verstrekken van schriftelijke informatie met betrekking tot de "loonsanctie". Hierbij doet zij tevens een beroep op de WOB. "Indien en voor zover uw organisatie nog altijd de mening is toegedaan dat cliënte geen belanghebbende is en dat uw organisatie geen gehoor geeft aan het beroep op de Wet openbaarheid van bestuur, zie ik (dit) besluit graag schriftelijke tegemoet, zodat ik namens cliënt hierop bezwaar kan indienen en de Nationale ombudsman kan inschakelen", zo besluit zij de brief.

6. Naar aanleiding van de klacht neemt een medewerker van het UWV Klachtenbureau op 18 augustus 2010 telefonisch contact op met verzoekster. Blijkens de telefoonnotitie die hij heeft opgesteld van het gesprek (en waarvan de inhoud wordt bevestigd door verzoekster, blijkens een e-mail aan haar gemachtigde), blijkt hem dat de klacht is ingediend via een gemachtigde. Verder blijkt uit de telefoonnotitie dat de medewerker de klacht met verzoekster bespreekt en, onder verwijzing naar hetgeen eerder in 2009 met haar is besproken, aangeeft dat verzoekster geen belanghebbende is.

Op 30 augustus 2010 registreert de medewerker de klacht als afgesloten, waarbij hij refereert aan het gesprek van 18 augustus 2010. Hij noteert daarbij: "(Verzoekster; N.o.) parkeert de klacht en gaat deze eerst bespreken met (haar gemachtigde; N.o.). Belt terug als zij de klacht wil voortzetten. Vooralsnog afsluiten met interventie".

7. Op 8 oktober 2010 dient verzoeksters gemachtigde weer een klacht in. Daarin geeft zij met betrekking tot het contact tussen verzoekster en de medewerker van het UWV Klachtenbureau aan, dat verzoekster zich door het rechtstreekse telefonische contact overrompeld heeft gevoeld. Ook voelde zij zich afgescheept, aldus de gemachtigde, omdat de medewerker had aangegeven dat de klacht al eerder uitvoerig was behandeld door het UWV. Daarna was niets meer vernomen van het UWV, zo gaf de gemachtigde aan.

8. Op 19 oktober 2010 deelt het UWV verzoeksters gemachtigde in reactie op de klacht van 8 oktober 2010 mee, dat deze niet verder in behandeling zal worden genomen. De reden daarvoor was, dat verzoekster al eerder op 16 augustus 2009 en 18 augustus 2010 een klacht had ingediend over hetzelfde onderwerp. Naar aanleiding daarvan had uitvoerig telefonisch contact plaatsgevonden om uit te leggen waarom het verzoek om informatie niet kon worden gehonoreerd, zo laat het UWV verder weten. Haar klacht was een herhaling van eerdere klachten en verzoekster was voldoende ingelicht, aldus het UWV.

9. Verzoekster wendt zich vervolgens op 1 juli 2011 tot de Nationale ombudsman. Zij klaagt erover dat het UWV heeft geweigerd haar te informeren over het opleggen van een "loonsanctie" aan haar voormalige werkgever. Ook klaagt zij over de wijze waarop haar klacht is afgehandeld. In haar verzoekschrift schrijft zij onder meer het gevoel te hebben dat het UWV nimmer naar haar heeft geluisterd en ook niet heeft onderzocht waarom de informatie voor haar van belang was. Verzoeksters klacht wordt door de Nationale ombudsman in onderzoek genomen.

10. In reactie op de klacht geeft het UWV onder meer aan dat een verzoek op grond van de WOB om in individuele gevallen beslissingen ter beschikking te stellen aan derden, zou betekenen dat de privacy van verzekerden of werkgevers wordt geschonden. Dit is niet de bedoeling, aldus het UWV, zeker niet wanneer de verzoeker geen belanghebbende is. In het onderhavige geval, zo gaat het UWV verder, is verzoekster geen belanghebbende, want zij is niet benadeeld door het feit dat wel of niet verhaal wordt ingesteld bij de werkgever.

Het UWV geeft verder aan dat in de artikelen 73 en 73a van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (verder: Wet SUWI) is geregeld aan wie het UWV informatie mag verstrekken. Voor de geheimhoudingsplicht verwijst het UWV naar artikel 74 van voornoemde wet (zie Achtergrond, onder 1.).

Ten aanzien van het buiten de gemachtigde om telefonisch contact opnemen met verzoekster gaf het UWV aan, dat bij de intake van de klacht abusievelijke het adres en telefoonnummer van verzoekster was opgenomen in plaats van die van de gemachtigde. Aan verzoekster zijn hiervoor excuses aangeboden, aldus het UWV.

II. Beoordeling

A. Ten aanzien van de weigering informatie te verstrekken

Eén van de kernwaarden van behoorlijk overheidsoptreden is dat de overheid open en duidelijk is. Dit komt onder meer tot uitdrukking door een goede informatieverstrekking en een optreden dat transparant is.

11. Verzoekster klaagt erover dat het UWV heeft geweigerd haar te informeren over het opleggen van een "loonsanctie" aan haar voormalige werkgever. Zij heeft het UWV op verschillende momenten gevraagd haar die informatie te verstrekken en heeft daarbij aangegeven waarom zij de informatie nodig had.

12. Het vereiste van goede informatieverstrekking houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf.

13. De Wet SUWI regelt onder meer bevoegdheden en verplichtingen voor het verstrekken van gegevens aan derden. In beginsel is er een verbod tot het verstrekken van gegevens, tenzij dit wettelijk is toegestaan of voorgeschreven (zoals bepaald in de artikelen 73 en 73a van de wet). Gegevens kunnen ook worden verstrekt met toestemming van degene op wie de gegevens betrekking hebben (zoals volgt uit artikel 74, tweede lid, onder b, van de wet). De basis van deze regeling ligt in artikel 10 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), welke hun uitwerking hebben gevonden in de Wet bescherming persoonsgegevens (zie Achtergrond, onder 4. en 5.).

14. Aan de artikelen 73 en 73a van de Wet SUWI kan verzoekster geen recht op informatie ontlenen. Zij is niet één van de daarin genoemde derden aan wie gegevens kunnen worden verstrekt. Ook aan artikel 74 van de wet kan verzoekster in beginsel geen recht op informatie ontlenen. Dit is alleen anders als haar voormalig werkgever toestemming heeft verleend voor het verstrekken van gegevens die op hem betrekking hebben. Uit de Memorie van Toelichting bij dit artikel volgt dat ook niet-natuurlijke personen, zoals verzoeksters voormalige werkgever, kenbaar kunnen maken geen bezwaar te hebben

tegen verstrekking van gegevens die op hen betrekking hebben.

15. Ingevolge artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb; zie Achtergrond, onder 2.) is belanghebbende degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Alleen de belanghebbende kan opkomen tegen de gevolgen van het besluit. In het onderhavige geval is dit echter niet relevant, nu de Wet SUWI specifiek de bevoegdheden en verplichtingen voor het verstrekken van gegevens aan derden regelt. De Wet SUWI, een bijzondere wet, gaat in dit geval boven de Awb, een algemene wet, en is dus leidend als het gaat om het beoordelen van een verzoek om informatie als gedaan door verzoekster.

16. In het onderhavige geval gaat het, blijkens de stukken genoemd onder A.1., om een verhaalsanctie. Gegevens met betrekking tot een verhaalsanctie mogen door het UWV, gelet op de Wet SUWI zoals hiervoor weergegeven, in beginsel niet aan derden als verzoekster worden verstrekt. Dit is anders bij een loonsanctie (de verplichting tot loondoorbetaling). Daarover kan het UWV aan de betreffende werknemer wel informatie verstrekken. Het betreft immers een gegeven dat die werknemer zelf betreft, nu het gaat om de betaling van het loon. Onderscheid tussen de beide sancties is wezenlijk als het gaat om wie daarover informatie ontvangt. Waar verzoekster en haar gemachtigde in hun berichten aan het UWV telkens over "loonsanctie" spreken, is het aan het UWV om hierin helderheid te brengen.

17. Gelet op het voorgaande komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat de informatieverstrekking van het UWV, als het gaat om de weigering verzoekster informatie te verstrekken met betrekking tot de aan haar voormalig werkgever opgelegde verhaalsanctie, op geen moment volledig en juist is geweest. Pas tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman wordt de Wet SUWI door het UWV genoemd, zonder echter enige reflectie op hetgeen tot dan toe aan verzoekster was meegedeeld en wederom onder aanvoering van het argument dat verzoekster geen belanghebbende is. De onderzochte gedraging van het UWV is in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

B. Ten aanzien van het WOB-verzoek

18. Verzoekster klaagt er verder over dat het UWV niet is ingegaan op het verzoek in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (verder: WOB).

19. Ook hier speelt het vereiste van goede informatieverstrekking.

20. De Nationale ombudsman stelt allereerst vast, dat ook in het kader van de WOB aan verzoekster niet de door haar gewenste informatie kan worden verstrekt omdat het een verhaalsanctie betreft. De Wet SUWI, gelijk hiervoor onder punt 15. is aangegeven met

betrekking tot de Awb, gaat boven de WOB (zie de uitspraak van 14 april 2010 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, LJN: BM1041, zaaknr. 200906092/1/Hr). Hoe had het UWV verzoeksters verzoek om toepassing van de WOB moeten bezien?.

21. De Nationale ombudsman verwijst in dit verband naar zijn Visie op een open overheid, die hij op 30 januari 2012 naar buiten heeft gebracht. Zijn visie houdt onder meer in dat de Nederlandse overheid 'een publieke zaak' is en het vertrouwen van iedereen in de publieke zaak is gediend met transparantie en openheid. Transparantie en openheid worden onder meer gediend als de overheid een aantal uitgangspunten in acht neemt. Eén van die uitgangspunten is, dat de overheid een verzoek om informatie niet primair beschouwt als een WOB-verzoek, maar zich coöperatief opstelt en de gevraagde informatie ruimhartig geeft. Dit is alleen anders, als er zwaarwegende belangen zijn die geheimhouding rechtvaardigen, zoals de privacy van personen (zie Achtergrond onder 6.).

22. Wetende dat verzoeksters verzoek gelet op de Wet SUWI linksom noch rechtsom had kunnen worden gehonoreerd, had het op de weg van het UWV gelegen om hierover direct duidelijkheid te verschaffen. Als het antwoord op een verzoek om informatie "nee" is, dient de informatieverstrekking daarop te zijn toegespitst. Ook daarmee zijn transparantie en openheid gediend. Het 'negeren' van verzoeksters WOB-verzoek is niet de juiste manier. Hiermee heeft het UWV naar het oordeel van de Nationale ombudsman in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt niet behoorlijk.

C. Ten aanzien van de klachtbehandeling

Een andere kernwaarde van behoorlijk overheidsoptreden is dat de overheid respectvol optreedt. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het beginsel van fair play.

23. Verzoekster klaagt erover dat het UWV in het kader van de klachtbehandeling rechtstreeks telefonisch contact met haar heeft opgenomen, met voorbijgaan aan haar gemachtigde.

24. Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten en daarbij zorgen voor een eerlijke gang van zaken.

25. Uit de telefoonnotitie die door de medewerker van het UWV Klachtenbureau is opgesteld, kan worden opgemaakt dat hem tijdens het gesprek duidelijk wordt dat verzoekster de klacht via haar gemachtigde heeft ingediend. In de registratie van de klacht was een fout geslopen. Na afloop van het gesprek laat de medewerker de fout herstellen.

Na het telefoongesprek beschouwt de medewerker de klacht als afgehandeld. Hij noteert daarbij dat verzoekster de klacht "parkeert" en gaat bespreken met haar gemachtigde. Daarbij noteert hij ook dat verzoekster terugbelt als zij de klacht "wil voortzetten".

26. Het UWV doet met voorgaande handelwijze geen recht aan de keuze van verzoekster om een gemachtigde in te schakelen. Daarmee ontnemt het UWV verzoekster de voordelen van de door haar ingeschakelde professionele rechtsbijstand. De rechtshulpverlener is over het algemeen beter thuis in regelgeving en procedures en kan voor de cliënt gericht het woord voeren. Door de gemachtigde buiten de behandeling te laten, ontnemt het UWV verzoekster in feite deze voordelen. Hierbij komt dat een eventuele voortzetting van de klachtbehandeling ook wordt neergelegd bij verzoekster. Het UWV heeft verzoekster in zoverre professionele rechtsbijstand onthouden. Dit is niet juist en in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt ook niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

Een goede informatieverstrekking door de overheid is van het grootste belang. Waar geen sprake is van een goede informatieverstrekking, kan miscommunicatie het gevolg zijn. Onduidelijkheid leidt tot misverstanden en onjuiste feiten. Zoals in dit geval, waar onduidelijkheid ten aanzien van de toepasselijke sanctie (loonsanctie of verhaalsanctie) leidt tot een verkeerde conclusie in de uitspraak van de kantonrechter van 12 januari 2010 over welk soort sanctie het nu gaat (zie hiervoor onder 3.). Het UWV deelt een verhaalsanctie uit en de rechter denkt dat het om een loonsanctie gaat. Over de verhaalsanctie kan het UWV de (ex)werknemer niet inlichten want dat betreft privacygevoelige informatie. Een loonsanctie is ook voor de (ex)werknemer zichtbaar.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het UWV, is gegrond ten aanzien van:

de informatieverstrekking en het WOB-verzoek, wegens schending van het vereiste van goede informatieverstrekking;

de klachtbehandeling, wegens het vereiste van fair play.

Onderzoek

Op 1 juli 2011 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van het UWV.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Raad van Bestuur van het UWV, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het UWV verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Tijdens het onderzoek kregen het UWV en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd het UWV een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het UWV liet weten akkoord te zijn met het verslag van bevindingen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

1. Verslag toetsing re-integratie betreffende verzoekster, opgesteld door haar arbeidsdeskundige van 29 augustus 2008.
2. Ongedateerd formulier Aanvraag loon- of verhaalsanctie van verzoeksters arbeidsdeskundige aan de Landelijke loonsanctiecommissie.
3. Reactie op de aanvraag per e-mail van de Loonsanctiecommissie van 4 september 2008.
4. Formulier Overdracht eindoordeel beoordeling re-integratieverplichtingen Ziektewet opgesteld door verzoeksters arbeidsdeskundige van 1 oktober 2008.
5. E-mailwisseling tussen verzoekster en verzekeringsarts UWV naar aanleiding van haar verzoek om informatie met betrekking tot sanctie opgelegd aan haar voormalig werkgever tussen 24 november 2008 en 2 december 2008;.
6. Klachtformulier UWV, ingediend door verzoekster op 16 juni 2009.

7. E-mail van verzoekster aan het UWV met het verzoek om informatie met betrekking tot sanctie opgelegd aan haar voormalig werkgever van 22 juni 2009.
8. Telefoonnotities opgesteld op 18 augustus 2009 door twee klachtfunctionarissen van het UWV naar aanleiding van verzoeksters klacht.
9. E-mail van verzoekster aan haar gemachtigde van 18 augustus 2009.
10. Afhandelingsbrief klacht van het UWV van 16 juni 2009.
11. Tussenvonnis kantonrechter Amsterdam van 12 januari 2010.
12. E-mail van verzoekster aan haar gemachtigde van 28 januari 2010.
13. E-mailwisseling tussen verzoekster en een medewerker van de afdeling Bezwaar en Beroep van het UWV, tussen 9 februari 2010 en 16 maart 2010.
14. Klachtbrief van verzoekster, ingediend door haar gemachtigde, van 17 augustus 2010.
15. Telefoonnotitie opgesteld door medewerker van het UWV Klachtenbureau, opgesteld op 18 augustus 2010 en registratie beëindiging klacht door diezelfde medewerker op 30 augustus 2010.
16. E-mail van verzoekster aan haar gemachtigde van 18 augustus 2010.
17. Klachtbrief van verzoekster, ingediend door haar gemachtigde, van 8 oktober 2010.
18. Afhandelingsbrief klacht van het UWV van 19 oktober 2010.
19. Verzoekschrift van verzoekster aan de Nationale ombudsman van 1 juli 2011.
20. Standpunt van het UWV ten aanzien van verzoeksters klacht van 8 september 2011 en 12 oktober 2011.
21. Commentaar van verzoekster op standpunt UWV van 8 november 2011.

Achtergrond

1. Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet van 29 november 2001)

Artikel 73. Gegevensverstrekking door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank en de minister

"1. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank zijn bevoegd op verzoek uit de onder hun verantwoordelijkheid gevoerde administratie aan:

- a. pensioenuitvoerders als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet en beroepspensioenfondsen als bedoeld in artikel 1 van de Wet verplichte beroeps-pensioenregeling, die pensioenregelingen respectievelijk beroepspensioenregelingen uitvoeren, alle gegevens en inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die pensioenregelingen respectievelijk beroepspensioenregelingen;
- b. stichtingen die regelingen inzake vervroegd uittreden op grond van een algemeen verbindend voorschrift uitvoeren, alle gegevens en inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die regelingen;
- c. risicofondsen of bij collectieve arbeidsovereenkomst aangewezen instellingen of collectieve voorzieningen voor werknemers, alle gegevens en inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de statuten en reglementen van die fondsen of van die bij collectieve arbeidsovereenkomst aangewezen instellingen of voorzieningen, voor zover die uitvoering betrekking heeft op taken die naar hun aard gelijk zijn aan de taken, die bij of krachtens deze wet aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank zijn opgedragen.

Tot de gegevens, die bij de gegevensverstrekking, bedoeld in onderdeel a, worden verstrekt kan het burgerservicenummer of, bij het ontbreken daarvan, het sociaal-fiscaalnummer behoren.

2. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen is bevoegd op verzoek alle gegevens en inlichtingen, waaronder het burgerservicenummer of, bij het ontbreken daarvan, het sociaal-fiscaalnummer, uit de onder zijn verantwoordelijkheid gevoerde administraties te verstrekken aan:

- a. werkgevers in de zin van de Wet financiering sociale verzekeringen, voor zover die noodzakelijk zijn voor de informatieverstrekking bij de aanvraag van overeenkomsten tot verzekering van het risico van het betalen van loon in geval van ziekte van de werknemer dan wel van het risico van het betalen van premie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering op grond van de Wet financiering sociale verzekeringen en van de betalingen als gevolg van het eigenrisicodragen, bedoeld in artikel 40, eerste lid, van die wet;
- b. financiële ondernemingen die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van levensverzekeraar of schadeverzekeraar mogen uitoefenen, voor zover die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van overeenkomsten met werkgevers in de zin van de Wet financiering sociale verzekeringen tot verzekering van het risico van het betalen van loon in geval van ziekte van de werknemer dan wel van het risico van het betalen van premie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering op grond van de Wet financiering sociale verzekeringen en van de betalingen als gevolg van het eigenrisicodragen, bedoeld

in artikel 40, eerste lid, van die wet, indien die werkgevers daartoe machtiging hebben verleend,

met dien verstande, dat die werkgevers bij de verwerking van persoonsgegevens van hun werknemers slechts met het oog op het aangaan van en de uitvoering van deze overeenkomsten die persoonsgegevens verstrekken aan de verzekeraars.

3. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank verstrekken op verzoek uit de onder hun verantwoordelijkheid gevoerde administratie aan de persoon, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Arbeidsomstandighedenwet die belast is met de taken, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdeel b, van die wet en de arbodienst, bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet, alle gegevens en inlichtingen, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die taken door die persoon of die arbodienst, en het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen is bevoegd met het oog op de uitvoering van die taken uit eigen beweging gegevens te verstrekken, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die taken.

4. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank kunnen gegevens inzake de uitvoering van hun wettelijke taken ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek verzamelen en aan derden verstrekken. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de gegevens en de derden aan wie gegevens mogen worden verstrekt.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de verstrekking van gegevens door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, de Sociale verzekeringsbank of Onze Minister en de Inspectie Werk en Inkomen aan andere bestuursorganen, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van aan die andere bestuursorganen opgedragen taken, waarbij regels worden gesteld voor het door opsporingsambtenaren als bedoeld in artikel 85, tweede lid, verwerken van gegevens bij de uitvoering van hun taak, die verder verwerkt worden door toezichthouders, en de daarvoor in rekening te brengen kosten.

6. Onze minister kan aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, de Sociale verzekeringsbank en burgemeester en wethouders van de gemeenten alle gegevens verstrekken die zij voor een goede uitvoering van hun wettelijke taken nodig hebben.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke gegevens op grond van het eerste, tweede en derde lid mogen worden verstrekt en welke kosten daarvoor in rekening mogen worden gebracht.

8. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verstrekt aan een re-integratiebedrijf alle gegevens en inlichtingen die noodzakelijk zijn voor het verrichten van werkzaamheden als bedoeld in artikel 30a, achtste lid, alsmede het burgerservicenummer of, bij het

ontbreken daarvan, het sociaal-fiscaalnummer van de persoon wiens inschakeling in de arbeid door het re-integratiebedrijf wordt bevorderd.

9. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen is bevoegd uit de onder haar verantwoordelijkheid gevoerde administratie aangelegd voor de uitoefening van taken als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, 30b en 30d, aan een re-integratiebedrijf gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn voor het verrichten van werkzaamheden door dat re-integratiebedrijf in zijn opdracht of in opdracht van de colleges van burgemeester en wethouders of een eigenrisicodragers als bedoeld in artikel 42 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

10. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de gegevens die op grond van het achtste en negende lid worden verstrekt en de structuur en schrijfwijze van die gegevens.

11. Het burgerservicenummer of, bij het ontbreken daarvan, het sociaal-fiscaalnummer kan bij de verwerking van gegevens gebruikt worden door:

a. een re-integratiebedrijf voor zover dit noodzakelijk is voor het verrichten van werkzaamheden in opdracht van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekering als bedoeld in artikel 30a, achtste lid, of van een eigenrisicodragers als bedoeld in artikel 42 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;

b. een verzekeraar als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, voor zover dit noodzakelijk is voor de verzekeringsovereenkomsten, genoemd in het tweede lid."

Artikel 73a. Gegevensverwerking bij uitvoering andere werkzaamheden

"1. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank kunnen gegevens die deze hebben verkregen bij de uitvoering van een bij of krachtens deze of een andere wet aan hen opgedragen taak, verwerken voor de uitvoering van een andere wettelijke taak of voor de uitvoering van andere werkzaamheden als bedoeld in artikel 5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke gegevens kunnen worden gebruikt voor de uitvoering van andere werkzaamheden.

2. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of de Sociale verzekeringsbank verstrekt deze gegevens op verzoek aan een in de algemene maatregel van bestuur genoemde derde, indien de gegevens noodzakelijk zijn voor de uitvoering van werkzaamheden door die derden en deze werkzaamheden naar hun aard gelijk zijn aan de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen tevens regels worden gesteld voor de vergoeding van kosten van de gegevensverstrekking, bedoeld in het tweede lid."

Artikel 74. Geheimhoudingsplicht

"1. Het is een ieder verboden hetgeen hem uit of in verband met enige werkzaamheid bij de uitvoering van deze wet over de persoon of zaken van een ander blijkt of wordt meegedeeld, verder bekend te maken dan voor de uitvoering van deze wet noodzakelijk is dan wel op grond van deze wet is voorgeschreven of toegestaan.

2. Het in het eerste lid vervatte verbod is niet van toepassing indien:

- a. enig wettelijk voorschrift tot de bekendmaking verplicht;
- b. degene op wie de gegevens betrekking hebben schriftelijk heeft verklaard tegen de verstrekking van deze gegevens geen bezwaar te hebben;
- c. de gegevens niet herleidbaar zijn tot individuele natuurlijke personen.

3. Degene die op grond van de artikelen 62, 72 of 73 gegevens verstrekt dient na te gaan of degene aan wie de gegevens worden verstrekt redelijkerwijs bevoegd is te achten om die gegevens te verkrijgen.

4. Onverminderd het eerste tot en met derde lid is artikel 464 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek voor zover het betreft de overeenkomstige toepassing van de artikelen 457 en 464, tweede lid, onderdeel b, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing indien in verband met de uitvoering van deze wet handelingen worden verricht op het gebied van de geneeskunst door personen, voor wie het in het eerste lid vervatte verbod geldt."

Uit de Memorie van Toelichting bij artikel 74 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen:

"Artikel 74 regelt de geheimhoudingsplicht, tenzij de bekendmaking in de Wet SUWI is voorgeschreven of toegestaan. In het tweede lid van het artikel 74 wordt voorts bepaald, dat deze geheimhoudingsplicht kan worden doorbroken indien enig wettelijk voorschrift tot de bekendmaking verplicht. Dit betreft met name verplichtingen tot gegevensverstrekking die uit andere wetten dan de Wet SUWI voortvloeien. In artikel 73, zesde lid, was bepaald, dat gegevens ook kunnen worden verstrekt, indien degene wiens gegevens het betreft schriftelijk heeft aangegeven daartegen geen bezwaar te hebben. Dit artikellid riep in zijn formuleringen onduidelijkheid op. Om die reden zijn – conform artikel 65, tweede lid, van de Wet werk en bijstand (WWB) – alle uitzonderingen op de doorbreking van de geheimhoudingsplicht in artikel 74, tweede lid, opgenomen en kan artikel 73, zesde lid vervallen. Over de toepassing van het vereiste schriftelijk te verklaren geen bezwaar te hebben kan nog worden opgemerkt, dat uit de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer (artikel 2:13 e.v. Awb) voortvloeit, dat ook onder de daar geregelde voorwaarden op digitale wijze kenbaar kan worden gemaakt dat iemand geen bezwaar heeft. De formulering van dit

vereiste sluit ook niet meer uit, dat ook niet-natuurlijke personen hun «geen bezwaar» kenbaar kunnen maken."

2. Algemene wet bestuursrecht (Wet van 4 juni 1992)

Artikel 1:2

"1. Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

2. Ten aanzien van bestuursorganen worden de hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd.

3. Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen."

3. Wet openbaarheid van bestuur (Wet van 31 oktober 1991)

Artikel 2

"1. Een bestuursorgaan verstrekt bij de uitvoering van zijn taak, onverminderd het elders bij wet bepaalde, informatie overeenkomstig deze wet en gaat daarbij uit van het algemeen belang van openbaarheid van informatie.

2. Het bestuursorgaan draagt er zo veel mogelijk zorg voor dat de informatie die het overeenkomstig deze wet verstrekt, actueel, nauwkeurig en vergelijkbaar is."

Artikel 5

"1. De beslissing op een verzoek om informatie wordt mondeling of schriftelijk genomen.

2. Een gehele of gedeeltelijke afwijzing van een schriftelijk verzoek om informatie vindt schriftelijk plaats. In geval van een mondeling verzoek vindt een afwijzing schriftelijk plaats, indien de verzoeker daarom vraagt. De verzoeker wordt op deze mogelijkheid gewezen.

3. De beslissing wordt eveneens schriftelijk genomen indien het verzoek om informatie een derde betreft en deze daarom heeft verzocht. In dat geval wordt tevens aan de derde de op hem betrekking hebbende informatie toegezonden."

4. Grondwet

Artikel 10

"1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.

3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens."

5. Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Verdrag van 4 november 1950)

Artikel 8. Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

6. Visie van de Nationale ombudsman op een open overheid

De Nederlandse overheid is 'een publieke zaak' en het vertrouwen van iedereen in de publieke zaak is gediend met transparantie en openheid. Het is in strijd met het publieke belang om strategisch om te gaan met informatie van de overheid en zo andere belangen te dienen dan transparantie.

Iedereen heeft een feilloos kompas voor wat eerlijk is of niet. De prijs voor het niet eerlijk zijn met overheidsinformatie is verlies aan vertrouwen en geloofwaardigheid. Het verdraaien of achterhouden van informatie komt altijd uit en beschadigt het vertrouwen in de publieke zaak.

Hanteer daarom bij het omgaan met overheidsinformatie steeds de "Mark Rutte normen" die hij formuleerde bij het congres Open en Bloot:

Wees eerlijk;

Wees duidelijk;

Ga ontspannen om met informatie en vermijd krampachtigheid, en

Zeg wanneer je iets weet of niet weet.

Voor de overheid kunnen deze normen vertaald worden in de volgende uitgangspunten:

Maak zoveel mogelijk overheidsinformatie actief openbaar zodat iedereen zich een eigen oordeel kan vormen over bestuurlijke aangelegenheden.

Lever informatie zo aan dat deze goed toegankelijk is en zo mogelijk in de vorm waarin de verzoeker dat wenst.

Beschouw een verzoek om informatie niet primair als een WOB-verzoek. Stelt u zich coöperatief op en geef de gevraagde informatie ruimhartig tenzij er zwaarwegende belangen zijn die geheimhouding rechtvaardigen, zoals de privacy van personen.

Vermijd een juridische strijd rond het al dan niet verstrekken van overheidsinformatie. Als redelijkerwijs discussie mogelijk is over het al dan niet openbaar maken, ga dan een open gesprek aan en bekijk welke informatie bijdraagt aan transparantie voor de geïnteresseerde burger.

Respecteer de bijzondere rol van volksvertegenwoordigers en voelt zich steeds medeverantwoordelijk voor het volledig en juist informeren van hen.

Respecteer de bijzondere rol van journalisten en de media bij het verkrijgen van overheidsinformatie en handel verzoeken om informatie voortvarend af zodat de vrijheid van nieuwsgaring effectieve bescherming vindt.

Als er informatie niet direct beschikbaar is in de vorm van bestaande documenten overleg dan op welke wijze in redelijkheid aan de informatiebehoefte tegemoet gekomen kan worden. Maak daarbij afspraken over een redelijke tijdsplanning.

Als er strijd ontstaat over het al dan niet verstrekken van informatie stelt u zich dan primair de vraag welk maatschappelijk belang met de strijd gediend is en welk aandeel u of uw overheidsorganisatie heeft in deze strijd.

De ervaring heeft geleerd dat een verzoek om openbaarheid ook tot misbruik van het recht op informatie kan leiden. Daarom is het verstandig als informatieverzoeker de volgende uitgangspunten te hanteren:

Als u informatie opvraagt bij de overheid vraagt u zich dan af of uw verzoek redelijk is.

Vermijd onnodige massa-verzoeken die onevenredig beslag leggen op de inzet van ambtenaren.

Vermijd het opvragen van moeilijk bijeen te brengen informatie, zeker wanneer u slecht een commercieel belang heeft.

Zoek redelijk overleg voordat u met juridische procedures begint.